

Derleyen YIĞIT AKIN • **Kafsinkaf**

İletişim Yayınları 1469 • Futbol Kitapları 23

ISBN-13: 978-975-05-0757-1

© 2010 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2010, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora

DIZI KAPAK TASARIMI Utku Lomlu

KAPAK Umut Baysal - Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Begüm Güzel

BASKI ve CILT Sena Ofset

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

Derleyen YIĞIT AKIN
Kafsinkaf

i l e t i Ő i m

Vakitsiz kaybettiğimiz
üç büyük Karşıyakalı'ya;
Algan Akın'a
Özcan Başarır'a
Özgür Soylu'ya

İÇİNDEKİLER

YIĞIT AKIN	
Sunuş	9
EMEL GÖKSU	
Körfez Üstünde Kısa Paslaşmalar: İzmir'de Post-İzmirli ya da Karşıyakalı Olmak	19
ERDAL ÖNAL	
Ben Karşıyakalıyım	41
MÜJDAT BILGIÇ	
Evrimleşen Seveda Karşıyaka	47
HAKAN GÜLSEVEN	
Karşıyakalı Olarak Yaşamak, Karşıyakalı Olarak Ölmek... ..	63
ALTUĞ AKIN	
Mesafelere Rağmen Sevebilmek: Diasporadaki Karşıyakalılar	73
SERHAN ADA	
Eski Bir Yazımın İzinden: Güçlü ve Yaralı Kahraman Gode	85
SERKAN BOYACIOĞLU	
Karşıyaka'ya Karşı-Yakadan Bakınca... ..	93
ULUĞ ATASOY	
Tarihsel Fantazma: Ya Böyle Olduysa!	101

NECAT KUYMULU	
Kanına Karşıyaka'da "Spor" Bulaşan "Bir Çocuk"un Hikâyesi	111
MERT UYAR	
Karşıyaka ve Basketbol	123
AHMET TALIMCILER	
K.S.K.: Bir Spor Kulübünün Gündelik Hayatımızdaki Yeri ve Basınla Olan İlişkileri	147
CEM KARAGÖZLÜ	
Değişen Dünya ve Karşıyaka Spor Kulübü	179
YİĞİT AKIN	
K.S.K. Tarihinde Bir Ara Dönem: İzmir Kulüplerinin Birleştirilmesi	185
YAZARLAR.....	209

Sunuş

YIĞIT AKIN

Elinizdeki kitap uzun ve zorlu bir sürecin sonunda biraraya gelen Karşıyaka ve Karşıyaka Spor Kulübü (KSK) yazılarından oluşuyor. Bu yazılarda semtimize ve kulübümüze duyduğumuz bağlılığı ve samimi sevgiyi anlatmaya, bu sevgiyi kendi cümlelerimizle ifade etmeye çalıştık. Karşıyaka'nın ve KSK'nin hayatımızda kapladığı yeri yeniden düşünmek ve bunu, Karşıyakalı olsun olmasın başka okuyucularla paylaşmak istedik. Gelgelelim bunu yaparken, bu tip kitaplarda çoğu zaman yapıldığı gibi, semtimiz ve kulübümüz hakkında sadece methiye düzmek, sadece güzelleme yapmakla da yetinmeyelim dedik. Bunun bir adım ötesine geçerek kulübümüzün geçmiş, bugün ve yarınına dair mühim meseleler hakkında da fikir üretmeyi, tabir-i caizse kitaba estetik olduğu kadar analitik bir boyut da katmayı hedefledik. Aramıza Karşıyakalı olmayan dostları da alarak, hem Karşıyaka Spor Kulübü'nün mevcut dertlerine hem de Türkiye sporunun hal-i pür melâline dair söyleyecek bir sözümüzün olduğunu göstermek istedik.

Bu kitap için yola çıkarken basit bir soruya cevap arıyorduk aslında: Yüz yıla yaklaşan tarihi boyunca pek az sportif başarısı olan bir kulübe duyulan bu büyük sevginin sebebi nedir? Bizim tarihimizde –belki '86-'87 sezonun hariç tutarak söylersek– al-

tın dönemlerimiz yoktur, dizi dizi lig şampiyonluklarımız, kadrosunu bütün Türkiye'nin ezbere saydığı efsane takımlarımız, herkesin hatırladığı efsane dönemlerimiz yoktur. Başarı, hele sürekli başarı bize uzak hem de çok uzak bir mefhumdur. İstikrarı sevmez Karşıyaka, iki maç galip gelirse üçüncüsünde muhakkak mağluptur. Bir-iki maç iyi oynar, ümit verir, "Acaba bu sefer oluyor mu, o gece bu sene mi?" dedirtir. Bir sonraki maç muhakkak kahreder sevenlerini. Ağız tadıyla bir heyecan yaşatmaz taraftarlarına Karşıyaka, süründürür, kıvrandırır, tarifsiz kederlere gark eder insanı. İşte o yüzden genç arkadaşlarımızın yarattığı "kırmızı giy kalbini sev, yeşil-kırmızı giy kanseri sev" sloganında gerçek payı vardır. Nesiller boyunca böyle olmuştur, değişeceğine dair hiç bir işaret de yoktur ufukta.

Peki o halde yine de binlerce insanı peşinden sürükleyen, her maçtan sonra "bir daha gelirim..." diye tövbeler ettirip bir sonraki maça yeniden götüren, Alsancak'ta, Atatürk'te, Arena'da aynı yere oturtan, karda kışta, yağmurda çamurda, kümes gibi statlarda, bütün takımların bir an evvel kurtulmak için can attığı alt liglerde hatırı sayılır bir kalabalığı arkasında toplayabilen bu sadakatin arkasında yatan nedir? Biz bu kitapta bu temel soruya cevaplar bulmaya, bugün memleketin en çok tanınan taraftar kitlelerinden birini yaratmış olan bir spor geleceğini anlamaya ve anlatmaya çalıştık.

Bu derlemedeki yazıların hemen hepsinde göze çarpan ortak bir nokta semtin, Karşıyaka semtinin, KSK sevgisindeki yeri. Belki de yukarıda sorduğumuz sorunun cevabı tam da burada, Türkiye'nin hiç bir yerinde olmadığı kadar, semt ve kulüp kimliğinin Karşıyaka'da iç içe geçmiş olduğu gerçeğinde gizli. KSK ve Karşıyaka'nın nesillerdir birbirini besleyen, zenginleştiren bu ilişkisi bizi, Karşıyakalıları, diğer kulüplerden farklı kılan en önemli faktör. Bu kitaptaki hemen her yazı –belki de kaçınılmaz olarak– bu ilişkiye ucundan kıyısından değiniyor. Karşıyaka İzmir'e idari olarak bağlı ve coğrafi olarak çok yakın olmasına rağmen tarihsel olarak İzmir'den ayrı geliştirdi. Karşıyakalılar da bu farklılığı değişik zamanlarda çeşitli vesilelerle ortaya koydular. Sonradan memleketin dört bir köşesin-

de pek çok taklidi çıkan “35 ” sloganı belki de bunların en bilineni oldu.

Emel Göksu yazısında, Karşıyaka'nın farklılığına, İzmir'den ayrılığın yapılan bu vurgunun aslında tahmin ettiğimizden çok daha eskilere gittiğine işaret ediyor. Karşıyakalılar daha nitelikli hizmet almak için sürekli olarak İzmir belediyesi ile çekişiyorlar, protestolar düzenliyorlar, boykotlar yapıyorlar. Bütün bunlar belki de coğrafi olarak mevcut olan ayrılığı “bilince çıkarıyor,” Karşıyakalılar giderek daha çok “Karşıyakalı” oluyorlar. Göksu bu sürecin izini sürerek günümüze kadar geliyor ve KSK'nin bu kimlik oluşturma sürecinde, hem eski Karşıyakalılar hem de Karşıyaka'ya göçlerle gelenler için, giderek daha merkezi bir rol oynadığına dikkat çekiyor. Uluğ Atasoy da yazısında İzmir'in kuzeyi ve güneyi arasındaki farkı tarihsel bir fantazma üzerinden ele alıyor. Karşıyaka-Göztepe rekabetinin (ve hatta husumetinin) gerçek anlamda ortaya çıktığı 1980 senesinden yüzlerce sene önce İzmir Körfezi'nin kuzey ve güneyinde yaşayan iki yerel kavimin, Aioller ve İonların, arasında bariz bir farklılık ve hatta rekabet olduğunu gösteriyor bize.

Aslında bu kitaptaki pek çok yazı, bugün bütün Türkiye tarafından bilinen bu yerel rekabeti doğrudan veya dolaylı olarak konu alıyor. Örneğin Serkan Boyacıoğlu, Karşıyaka'ya karşı yakadan bakarak Göztepe ve Karşıyaka arasındaki benzerliklere dikkat çekiyor, iki kulüp arasındaki bu rekabetin sadece İzmir değil bütün Türkiye futboluna yeni bir dinamizm getirme potansiyeli taşıdığını vurguluyor. 1980-81 sezonunda oynanan ve dünya İkinci Lig seyirci rekoru olarak tarihe geçen meşhur “80 bin kişilik maç,” bu potansiyelin belki de en açık göstergesi. Bugün İstanbul kulüplerinin arkasındaki bütün finans, medya ve devlet desteğine rağmen, Türkiye'de statlara bu kadar büyük bir kalabalığı çekebilecek tek rekabet hâlâ ve sadece Karşıyaka-Göztepe rekabeti.

Bu rekabetin herkesi aynı derecede heyecanlandırdığını söylemek mümkün değil elbette. Dönem dönem İzmir sporundaki rekabetten rahatsız olan, bunu füzuli bulan bir zihniyet yeneden hortluyor. Diğer kulüpler gibi, İzmir kulüplerinin varo-

luş sebebini de İstanbul kulüplerine figüranlık yapmaktan ibaret gören kibirli bir zihniyet bu. Aynı ezberi her seferinde daha da artan bir hırçınlıkla gözümüze sokuyor: “İzmir kulüpleri İzmirgücü adı altında birleşip güçlü bir takım teşkil etsin.” Yiğit Akın yazısında, neredeyse yüzer yıllık bu kulüplerin tarihlerini ve kimliklerini bir kalemde silip atan bu zihniyetin aslında son derece otoriter bir anlayışın ürünü olduğunu ve ilk kez 1937 yılında denenip başarısızlığa uğradığını anlatıyor.

Yukarıda kulüp ile semtin ilişkisinden, iç içe geçmişliğinden bahsettik. Karşıyakalılar olarak semtimize duyduğumuz sevgi ve aidiyet konusunda da çeşitli sıkıntılar yaşıyoruz zaman zaman, sanki bazen fazlasıyla abartıyoruz bu durumu. Buraya, doğduğumuz ve yaşadığımız yere, uzakta da olsak kalben bağlı olduğumuz bu semte olan tutkumuz, kimi zaman içi fazlasıyla boşalmış, dışlayıcı bir böbürlenme seviyesine inme tehlikesi gösteriyor. Üzerine pek de bir şey eklemeyen keyfini sürdüğümüz bir imtiyaz, başkalarını küçümseme, bize sempati duyanları bile dışlama, kendimizden soğutma vesilesi haline geliyor. Kulübümüze duyulan antipatinin köklerini biraz da buralarda aramamız gerekiyor sanki.

* * *

Bu kitaptaki yazılar sayesinde Karşıyaka ve KSK'nin bireylerin kimliğinin oluşmasında oynadığı önemli rolü de yakından gözlemleyebiliyoruz. Bu Erdal Önal ve Hakan Gülseven'in yazılarında olduğu gibi, bazen İzmir dışından Karşıyaka'ya gelen ve KSK gerçeği ile karşılaşan gençlerin/çocukların zaman içinde onu benimseyerek kimliklerinin asli bir parçası haline getirmesi şeklinde cereyan ediyor. Kimi zaman ise, Müjdat Bilgiç, Necat Kuymulu ve Altuğ Akın'ın yazılarında gördüğümüz gibi, Karşıyaka'da doğup büyümüş bireylerin Karşıyaka ve KSK'yi algılayışları zamanla değişiyor, evrimleşiyor. Elbette Serhan Ada, Erdal Önal ve Necat Kuymulu'nun yazılarında anlattığı güzel, sakin, huzurlu, herkesin birbirini tanıdığı eski Karşıyaka bugün artık sadece hatıralarda yaşıyor. Ada, Önal ve Kuymulu'nun yazılarını okuyunca insanın içini ısıtan sıcaklı-

ğı bugün Karşıyaka'da aynı şekilde hissetmek pek de mümkün değil. O zamanların yüz yüze insan ilişkilerine dayanan, onun üzerine inşa edilen Karşıyakalılığı giderek ortadan kalkıyor. Bu süreç elbette sadece Karşıyaka'ya özgü değil, zaman herkesi ve her şeyi olduğu gibi bizi de değiştiriyor.

Altuğ Akın yazısında bu dönüşümün bir diğer boyutuna işaret ediyor. Bir kırk-elli sene önce pek de mevzu bahis olmayan bir grubun, diasporadaki Karşıyakalıların kulüp ve semtlerine duyduğu sevgiyi konu ediniyor. Bugün artık pek çok Karşıyakalı, eğitim, iş ve diğer sebeplerle şehir ve hatta ülke dışında yaşıyorlar. Akın bir yandan diasporadaki Karşıyakalıların kulüplerine ve semtlerine karşı besledikleri muhabbet, diasporada Karşıyakalı olmanın yarattığı değişik ruh hali üzerine düşünürken, diğer yandan bu uzakta olma, ayrı kalma sıkıntısını hafifleten internet gibi yeni mecraların önemine dikkat çekiyor.

Karşıyakalılığın, Karşıyakalı kimliğinin geçirdiği dönüşümün çeşitli cephelerine değindiğimizi belirttik bu kitapta. Yine de bu değişim sürecinde değerlerimizin yitip gitmesine izin vermemeliyiz. Arsızca profesyonelleşen, endüstriyelleyen memleket sporunun içinde kendi değerlerimizle var olabilmeyi kendimize dert edinmeliyiz, bu değerleri koruyabilmek için mücadele etmeliyiz. O değerlerin içinde vefa var, kadirşinaslık var, oyunu sevmek var, rakibe saygı duymak var. Her olan biteni, “bize karşı rakiplerimiz” çerçevesinden anlamamak var, her durumda mağdur rolüne bürünmemek var, “bütün her şey bize karşı oluyor” paranoyasına kapılmamak var, empati kurabilmek var. Varlığımızı rakiplerimizin yok olması üzerine inşa etmemek var. Nefretlerimizin, kinlerimizin, öfkelerimizin bizi ele geçirmesine bütün gücümüzle direnmek var.

Sadece başarıya odaklanan, her koşulda, ne yolla olursa olsun başarıyı bekleyen, “başarılı olalım da, ezeli rakiplerimizi yenelim de bu nasıl olursa olsun” diyen zihniyet bizden uzak olsun. Başarı, hele de sportif başarı bizi esir almasın. Bir gün adını sanını bilmediğimiz, bol paralı, büyük harflerle konuşan bir iş adamı gelip başımıza geçmesin bizim, yarışma hakları sa-

tın alıp, kulübümüzün ismini değiştirip üst liglere çıkmayalım biz. Ruhumuzu satmak ise bu, satmayalım ruhumuzu şeytana... Varsın dizi dizi şampiyonluklarımız, kupalarımız olmasın bizim.

* * *

Bu kitaptaki kimi yazılar Karşıyaka'yı ele alırken bir yandan da memleket sporunun genel meseleleri üzerine de eğiliyor. Örneğin Ahmet Talimciler'in yazısı, neredeyse bütün Türkiye spor basınına sirayet etmiş olan saldırgan, galeyancı zihniyeti dert ediniyor kendisine. 1960'lerden itibaren spor basınında adım adım artan şiddet içerikli, hamaset dolu söylemin 2000'li yıllara gelindiğinde ne kadar yerleşikleşmiş, ne kadar kanıksanmış olduğunu biraz da şaşırarak görüyoruz. Talimciler'in yazısı İzmir basını ile Karşıyaka arasındaki her daim gergin ilişkiye de ışık tutuyor. Gerek ulusal gerek de yerel basında, Karşıyaka adının geçtiği her yerde bir hadise arayan, Karşıyaka'yı her türlü şiddet ve gerginlikle özdeşleştiren zihniyet, özellikle genç arkadaşlarımız arasında kuvvetli bir adaletsizlik duygusunun yayılmasına yol açıyor. Bu hissiyat, İstanbul takımlarına karşı gösterilen aşırı tolerans, cezai yaptırımlar arasındaki dengesizlikler ve bu kulüplere sağlanan vergi indirimi, arsa tahsisi şeklindeki devlet destekleri yüzünden daha da kuvvetleniyor. Aynı basın mesela, bir iki istisnanın dışında, Özgür Soylu'nun cenazesinde ortaya çıkan olumlu dayanışma tablosunu görmezden geliyor ya da bu tabloya bir magazin haberi muamelesi yapıyor. Bu yaygın adaletsizlik duygusu giderilmeden üçlü oligarşinin dışındaki tribünlerin öfkesinin dinmesini beklemek biraz fazla iyimserlik olacaktır.

Ahmet Talimciler ve Serhan Ada yazılarında bizi antipatikleştiren, seilmeyen bir kulüp yapan aşırılıklarımıza değiniyorlar. Ancak bu aşırılıklardan sıyrılabildiğimiz sürece, daha geniş kitlelerin sempati duyduğu, daha büyük kalabalıkların ilgi gösterdiği, o oranda da daha kuvvetli ve daha iyi yönetilen bir kulüp olabileceğimizin altını çiziyorlar. Bu durum üzerinde dikkatle düşünmek her Karşıyakalı'nın boynunun borcu.

Bugün Türkiye sporunda üç İstanbul kulübünün kurduğu hegemonyanın son derece sağlıklı bir durum olduğu noktasında akli başında herkes anlaşmış görünüyor. Fakat bundan daha büyük bir tehlike, bu kulüpler etrafında ve büyük ölçüde bu kulüpler (ve onların emrindeki spor medyası) tarafından üretilmiş olan sakat anlayışın sporumuzun her yanını sarmış olmasıdır. İstemese de, kabul etmese de bu zihniyetin yansımalarını zaman zaman kendi bünyemizde de görüyoruz. Türkiye sporunu kaplayan hastalıklar, içimize sızıyor, bünyemizi içten içe kemiriyor. Farkında olmadan biz de, başkaları da onların yaptıklarını taklit ediyoruz, onların yaptığı yanlışları yeniden üretiyoruz, çoğaltıyoruz, her yerde bu kulüplerin birer kopyasını yaratıyoruz. Yöneticilerimiz o ağızla konuşuyor, sporcularımız o ezberi tekrarlıyor, taraftarımız gidecek onlar gibi tepki veriyor. Hem Talimciler hem de Ada, yazılarında Karşıyaka taraftarına kör bir öfkenin, türlü aşırılıkların esiri olmak yerine yeni perspektifler de öneriyorlar. Ada camiamızın efsanevi ismi “güçlü ve yaralı kahraman”ımız Gode Cengiz’in hikâyesinin bütün Karşıyakalılara anlatacağı bir şeyler olduğunu koyuyor ortaya. Talimciler ise aslan kardeşimiz Özgür Soylu’nun ölümü ile ortaya çıkan enerjiyi harekete geçirecek, bütün tribünleri ve samimi sporseverleri kapsayacak geniş bir birliktelik haline dönüştürebilecek bir perspektifi mevzu ediyor yazısına.

Cem Karagözlü ise yazısında objektifi kulüp yönetimine ve yöneticilere çeviriyor ve kendi yöneticilik deneyimlerinden de yola çıkarak, daha iyi yönetilen bir Karşıyaka’ya ulaşmak için değerli önerilerde bulunuyor. İşin doğrusu sırf yönetim seviyesinde değil, kulübümüzün mevzubahis olduğu her platformda dedikodu, birbirinin kuyusunu kazma, başkalarının arkasından konuşma, kendi içinde olmadığı işi kötüleme, üzümlük söylemek gerekir ki fazlasıyla öne çıkan özelliklerimiz. Sportif başarısızlığımızın sebeplerini belki biraz da burada aramak gerekiyor. Karagözlü’nün yazısı bize bu kadim derdimiz hakkında yeniden düşünme fırsatını sunuyor.

* * *

Her ne kadar bu kitabın İletişim Yayınları'ndan çıkacağı seri "Futbol Kitapları" olsa da, Karşıyaka söz konusu olunca sadece KSK futbolu hakkında konuşmaya, gözbebeğimiz olan basketbolu geri plana atmaya gönlümüz razı gelemezdi. Bu konuda mütevazı olmamıza pek de gerek yok aslında: Türkiye'nin gelmiş geçmiş en köklü basketbol camialarından biri Karşıyaka Spor Kulübü, tek gerçek basketbol taraftarı ise Karşıyaka taraftarıdır. Bizim basketbola duyduğumuz sevgi, derbi maçlarına münhasır değildir. Biz basketbolu aynı futbol ve diğer sporları olduğu gibi, heyecan verici, güzel bir oyun olduğu için tutkuyla, coşkuyla severiz. Basketbolu Karşıyaka spor geleneğinin ayrılmaz bir parçası olarak kabul ederiz. Ancak birkaç yüz taraftara oynayabilen milyonlarca dolarlık dev kadroları gördüğümüzde içimiz gider, hayaller kurarız bu kadrolar bizde olsa neler yaparız diye. Basketbolu ayırmayız futboldan, her hafta kalbimiz futbol kadar basketbol için de çarpar (voleybolu da camia olarak bu ikisine ekleyeceğimiz günü hasretle bekleriz). Yenmesi veya yenilmesi önemli değil, takımımız mücadele etsin isteriz. Takımımızda kendi altyapımızdan oyuncular görmek isteriz, kendi özkaynaklarımızla Türkiye'nin en büyüğü olmanın özlemini duyarız. Bu yüzden kitabımızdaki iki basketbol yazısının da esas olarak altyapının önemine vurgu yapması tesadüf değil. Necat Kuymulu, kendisinin de uzun süre içinde yer aldığı bir sürecin sonucu olarak, Karşıyaka basketbol altyapısının nasıl adım adım inşa edildiğini anlatıyor bize. Bu müthiş emeğin meyvelerini '86-87'de çifte kupayla topluyor Karşıyaka. Mert Uyar ise daha çok bu dönemin sonrasına yoğunlaşıyor ve altyapıya gerektiği ölçüde önem verilmeyen yılların, Karşıyaka basketbolunun gerilemesiyle örtüştüğünü gösteriyor.

* * *

Bu kitaptaki on üç yazı on üç değişik Karşıyaka hikâyesi anlatıyor. Bunların mevcut bütün Karşıyaka ve KSK deneyimleri-

ni yansıttığını iddia etmiyoruz tabii ki de. Tam tersine, daha yazılacak pek çok Karşıyaka hikâyesi olduğuna inanıyoruz. Umarız bu derlemedeki yazılar başka Karşıyaka deneyimlerinin kâğıda dökülmesi için bir vesile olur.

Altuğ Akın bu kitaptaki yazısının bir yerinde Karşıyakalıların sevinç ve kederlerini kaf kaf çekerek ifade ettiklerini söylüyor. Adettendir efendim, biz de bu sunuş yazısını öyle bitirelim:

Kaf kaf kaf sin sin sin kaf sin kaf sin kaf...